

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Наумов І.Д.

студент,

Академія адвокатури України

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

Україна як правова держава вже давно відійшла від правового принципу, що вона функціонує лише як механізм забезпечення влади. Керуючись загальнодержавними пріоритетами, що склалися в позиціях лідируючих світових держав – Україна також трансформується та набирає ознак сучасної. На сьогодні основним пріоритетом виконавчої гілки влади є створення потрібних умов, щоб забезпечити гідний рівень життя для громадян, зокрема швидкий та якісний спосіб надання адміністративних послуг. Проблеми створення та формування електронної держави та надання адміністративних послуг висвітлено в наукових дослідженнях таких як: В. Авер'янова, А. Барікової, О. Буханевича, О. Музи, В. Тимощука та ін.

Адміністративна послуга – це результат здійснення владних повноважень суб'єктом надання адміністративних послуг за заявою фізичної або юридичної особи, спрямований на набуття, зміну чи припинення прав та/або обов'язків такої особи відповідно до закону [1]. Такі дії реалізуються лише за ініціативою громадян, тому що основною метою адміністративних послуг є задоволення їх інтересів, а держава виступає лише у ролі виконавця.

Технологічні зміни безперечно сильно повпливали на життя людства. Рівень сервісів, які існують в 2020 році був за межами уяви навіть десятиріччя тому. Порівняно із цим підвищився рівень публічного адміністрування: поява електронних пошт, подання заяв, онлайн оплата за комунальні послуги, Інтернет, телефонію, купівля через Інтернет квитків на потяги, літаки, автобуси не виходячи з дому і т.д. – це вже значне досягнення на шляху до електронної держави. Барікова А. у своїй

праці «Електронна держава: Нова ефективність урядування» пише: «Електронне урядування – це міжнародне явище, яке стосується всіх публічних органів – центральних, регіональних і місцевих. Зміни щодо запровадження цифрового суспільства впливатимуть і на потенціал національного та міжнародного економічного процвітання» [2].

Першим значним кроком було прийняття 6 вересня 2012 року Закону України «Про адміністративні послуги», в якому зазначено, що надання адміністративних послуг в електронній формі та доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги з використанням мережі Інтернет забезпечуються через Єдиний державний портал адміністративних послуг, який є офіційним джерелом інформації про надання адміністративних послуг в Україні [1]. Портал забезпечує:

1) доступ суб'єктів звернення до інформації про адміністративні послуги, суб'єктів їх надання та центри надання таких послуг;

2) доступність для завантаження і заповнення в електронній формі заяв та інших документів, необхідних для отримання адміністративних послуг;

3) можливість подання суб'єктами звернення заяв за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку;

4) можливість отримання суб'єктами звернення інформації про хід розгляду їх заяв;

5) можливість отримання суб'єктами звернення за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку результатів надання адміністративних послуг;

6) можливість здійснення суб'єктами звернення оплати надання адміністративної послуги дистанційно, в електронній формі [3].

Щоб перетворити Україну на справжню цифрову державу, потрібно оцифрувати ще багато послуг, оновити законодавчу базу, упорядкувати роботу держреєстрів, забезпечити технічні можливості й захист даних. Зміни торкнуться не тільки адміністративних послуг, а й галузей охорони здоров'я, бізнесу, освіти, транспорту, судів, питань демократії тощо [4]. Для цього було створено принципово новий концепт Міністерства цифрової трансформації – Єдиний державний веб-портал електронних послуг, який дістав назву «Дія». Він є саме принципово новим, оскільки це перший портал, який здійснює надання усіх адміністративних послуг, а також може бути у вигляді мобільного додатку.

Постає питання, чи можуть два різні органи та портали здійснювати одні й ті самі дії? Відповідь дав Кабінет Міністрів України: «Єдиний державний веб-портал електронних послуг виконує також функції Єдиного державного порталу адміністративних послуг» [5]. Це означає, що може, проте це є лише частковою метою створення додатку «Дія», він виконує більшу кількість функцій, такі як: мобільний застосунок з електронними документами та даними про особу з реєстрів, портал з онлайн-курсами для цифрової грамотності, портал з допомоги малому та середньому бізнесу та ін. [4].

Як висновок можна сказати, що надання адміністративних послуг відходить від пережитків пострадянських часів в Україні. Врешті решт з'являється реальна концепція «цифрової держави», що характеризує її як сучасну у плані публічного адміністрування. Головною метою переведення адміністративних послуг в електронний формат – зробити державне управління ефективнішим, адже переведення будь-якої адмінпослуги в онлайн-формат вимагає її оптимізації, перегляду процесів взаємодії між органами влади, налагодження електронної взаємодії державних реєстрів тощо. Це скорочує паперовий документообіг, вивільняє час чиновників на виконання інших робочих завдань та сприяє дебюрократизації.

Список використаних джерел:

1. Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вересня 2012 р. № 5203-VI // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – № 32. – Ст. 409.
2. Барікова А. А. Електронна держава: нова ефективність урядування: [монографія]. Київ : Юрінком Інтер, 2016. С. 117.
3. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 січня 2013 р. № 13.
4. Державні послуги онлайн [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://diia.gov.ua/>
5. Питання Єдиного державного веб-порталу електронних послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1137.